

ELS FETS DE MAIG DE 1937 A BARCELONA

Visions d'un conflicte a través de les fonts

Fotografia: *Barricades als "Fets de Maig"*. [3-5 de maig de 1937]. Autor: Brangulí. ANC1-42-N-34822. Codi doc. ANC@ula 4333

Objectius

- 1- Realitzar una aproximació als Fets de Maig de 1937 a Barcelona (context, causes, protagonistes, conseqüències...).
- 2- Analitzar críticament diferents visions de l'episodi.
- 3- Analitzar l'episodi com un conflicte en un context determinat. Aprendre a manejar el concepte "conflicte" en història.
- 4- Aprendre a analitzar críticament diferents tipologies documentals.

Descripció de la proposta

L'activitat està pensada perquè l'alumnat realitzi un treball de recerca per comprendre els Fets de Maig de 1937 a Barcelona a través de l'anàlisi de diferents tipus de fonts documentals, que li permetran contrastar críticament diferents testimonis de l'episodi i elaborar unes conclusions pròpies.

S'estudia l'episodi a través del concepte de "conflicte", que aprendran a manejar amb el suport d'unes pautes d'anàlisi, que els seran útils per sintetitzar i esquematitzar l'episodi.

Aspectes didàctics i metodològics

És un treball de recerca amb diferents tipus de fonts: fonts d'arxiu digitalitzades (textos, fotografies) i fonts secundàries (mapes, memòries i interpretacions historiogràfiques). Està pensat per treballar a l'aula amb grups cooperatius, amb especialització en el treball d'una font. És necessària d'ordinador amb accés a Internet.

Recursos emprats

- Dossier d'activitats ([enllaç](#)).
- Fonts primàries enllaçada al dossier d'activitats a través de l'eina [Arxius en línia](#).
- Fitxes de procediments editades per l'ANC i a les quals s'accedeix des del quadern d'activitats mitjançant enllaços.
- Un gràfic (mapa) afegit al dossier.
- Textos de testimonis del conflicte enllaçats al dossier.
- Dos fragments de textos de llibres d'història:

Broué, P., *La revolución española (1931-1939)*, reedició de En Lucha, Barcelona, 2010, pàgs. 59-68.

Ealham, C., *La lucha por Barcelona. Clase, cultura y conflicto 1898-1937*, Alianza editorial, 2005, Madrid, pàgs. 298-304.

Continguts, competències i processos que es treballen de forma destacada

Continguts: ESO_4 i 2n de Batxillerat

Competències bàsiques:

- Competències comunicatives: Competència comunicativa lingüística i audiovisual.
- Competències metodològiques: Tractament de la informació i competència digital, competència d'aprendre a aprendre.
- Competències personals: competència d'autonomia i iniciativa personal, competència social i ciutadana

Competències específiques de la matèria:

Dimensió històrica:

- Analitzar els canvis i les continuïtats dels fets o fenòmens històrics per comprendre'n la causalitat històrica
- Aplicar els procediments de la recerca històrica a partir de la formulació de preguntes i l'anàlisi de fonts, per interpretar el passat
- Interpretar que el present és producte del passat, per comprendre que el futur és fruit de les decisions i accions actuals
- Identificar i valorar la identitat individual i col·lectiva per comprendre la seva intervenció en la construcció de subjectes històrics
- Formar-se un criteri propi sobre problemes socials rellevants per desenvolupar un pensament crític
- Participar activament i de manera compromesa en projectes per exercir drets, deures i responsabilitats propis d'una societat democràtica

Continguts Clau

- CC1. Textos de les ciències socials: descripció, explicació, justificació, interpretació i argumentació, i vocabulari propi.
- CC2. Estratègies comunicatives en situacions d'interacció oral, exposició, comunicació de resultats i debats.
- CC3. Cronologia i temps històric. Situació en el temps i en l'espai dels fets històrics rellevants. Periodització convencional. Formes de comptar el temps d'altres cultures.
- CC4. Coneixements històrics temporals: canvi, continuïtat, sincronia, diacronia, successió, simultaneïtat, causalitat...
- CC5. Fonts primàries i secundàries. Fiabilitat i idoneïtat de les fonts. Interpretació i contrast de les fonts històriques. Els arxius.
- CC6. Vincles entre el passat, el present i el futur. L'empatia històrica.
- CC7. La memòria històrica. L'intercanvi generacional. Memòria i història.
- CC8. Caracterització de les societats del passat. Elements de canvi i continuïtat entre etapes històriques. Arrels històriques de la contemporaneïtat.
- CC9. El passat i el present de Catalunya en el context d'Espanya i d'Europa.
- CC13. Anàlisi d'imatges com a fonts històriques, referents estètics i interpretacions de la realitat. Ús i descodificació de llenguatges icònics, simbòlics i audiovisuals.
- CC28. Situacions de desigualtat.
- CC10. Models d'interpretació geogràfics i de fets històrics, i les problemàtiques i fenòmens socials.
- CC23. Organització política i territorial: àmbits local, nacional i internacional.
- CCD16. Tractament de la informació.

Esquema i Temporització

Temporització estimada: 5 sessions de classe

Primer, hi ha una fase de plantejament d'un problema i d'exploració inicial del mateix a través de diferents fonts (1a i 2a sessió).

Després, una segona fase de treball en grup amb fonts d'arxiu, que inclourà l'estudi d'una font, recerca, una presentació per grups al conjunt del grup-classe de la informació extreta dels documents i exercicis per sintetitzar la informació dels altres grups (3a sessió).

En una tercera fase, estudiaran els Fets de Maig com a conflicte (4a sessió).

Finalment, respondran individualment un qüestionari (4a/5a sessió).

Opcionalment, es podria acabar la seqüència amb el visionat d'alguna pel·lícula o documental per consolidar allò après. Pel tema estudiat, resulta especialment interessant *Tierra y Libertad* del Ken Loach.

Alumnat a qui s'adreça especialment

Alumnes de 4t d'ESO i 2n de Batxillerat

Documents adjunts

Dossier d'activitats: [enllaç](#)

Bibliografia

AA. VV., *Història de la Guerra Civil a Catalunya (1936-1939)*, Edicions 62, Barcelona: 2006.

Broué, P., "La revolución española (1931-1939)", reedició de *En Lucha*, Barcelona, 2010, pàgs. 59-68.

Ealham, C., *La lucha por Barcelona. Clase, cultura y conflicto 1898-1937*, Alianza editorial, 2005, Madrid, pàgs. 298-304.

Termes, J., "De la Revolució de setembre a la fi de la Guerra Civil (1868-1939)", a Vilar, P. (dir.), *Història de Catalunya*, ed. 62, Barcelona: 2003,